

Danuta Czaja

Sprawozdanie z działalności bibliotek wydziałowych w systemie biblioteczno- -informacyjnym UAM za rok 2009

Biblioteka 14 (23), 363-393

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

DANUTA CZAJA

Sprawozdanie z działalności bibliotek wydziałowych w systemie biblioteczno-informacyjnym UAM za rok 2009

I. Struktura organizacyjna

W bieżącym roku sprawozdawczym ważnym wydarzeniem było uroczyste oficjalne otwarcie dwóch bibliotek wydziałowych. Budynek dla **Biblioteki Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej** oddano do użytku **26 września 2009 roku** (28 stycznia 2008 roku wmurowano kamień węgielny pod budowę obiektu, 25 lipca 2008 roku uroczyste zawieszono wiechę na budynku). Jest to budynek czterokondygnacyjny. W przyziemiu zlokalizowano magazyn zamknięty. Na pozostałych poziomach umieszczono księgozbiór udostępniany w wolnym dostępie. W związku z pracami prowadzonymi nad wdrożeniem nowoczesnego systemu zabezpieczeń zbiorów Cheeck Point Biblioteka Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej została otwarta 2 listopada 2009 roku. Uroczyste otwarcie **Biblioteki Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego** odbyło się **2 października 2009 roku** (27 maja 2004 roku wmurowano kamień węgielny, 28 marca 2008 roku zawieszono wiechę na budynku). Biblioteka została zlokalizowana na jednym poziomie ze względu na wielkość księgozbioru. 26 października 2009 roku odbyła się uroczystość zawieszenia wiechy na budynku dydaktycznym Wydziału Prawa i Administracji. Nadal intensywnie prowadzono prace nad opracowaniem księgozbioru w systemie Horizon w Bibliotece Wydziału. 26 maja 2009 roku wmurowano kamień węgielny pod budowę gmachu Wydziału Chemii, jak również **Biblioteki Wydziału Chemii** zlokalizowanej w przyziemiu gmachu Collegium Chemicum na Morasku.

Bibliotekę i Czytelnię Brytyjską przeniesiono do budynku przy ul. Międzychodzkiej 5.

Biblioteki wydziałowe tworzą system biblioteczno-informacyjny i funkcjonują jako specjalistyczne biblioteki naukowe: wydziałowe oraz instytutowe, katedralne oraz pozawydziałowe.

System tworzą: dwanaście bibliotek wydziałowych (Biblioteka Wydziału Biologii, Biblioteka Wydziału Chemii, Biblioteka Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej, Biblioteka Wydziału Fizyki, Biblioteka Filologiczna Novum, Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Biblioteka Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa, Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji, Dwuwyzdziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych, Biblioteka Wydziału Teologicznego i Biblioteka Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu) oraz pięć instytutowych i jedna katedralna. Poza tym w skład struktury wchodzi Studium Nauczania Języków Obcych, Kolegium Języków Obcych, Biblioteka Ośrodka Kultury Austriackiej, Biblioteka i Czytelnia Brytyjska, Biblioteka Ośrodka Alliance Française, Biblioteka Ogrodu Botanicznego oraz Biblioteka Ośrodka Zamiejscowego w Pile.

W roku 2009 prawo do wystawiania i prolongaty kart bibliotecznych miały biblioteki systemu: Biblioteka Wydziału Biologii, Biblioteka Wydziału Fizyki, Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej, Dwuwyzdziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych, Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Biblioteka Instytutu Historii i Biblioteka Instytutu Prahistorii, Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji, Biblioteka Wydziału Chemii.

W analizowanym roku zgodnie z zarządzeniem Rektora UAM Nr 207/2007/2008 z 13 maja 2009 roku przeprowadzono skontrum w bibliotekach systemu w zadeklarowanych przez jednostki terminach.

W 2009 roku zorganizowano 18 spotkań z kierownikami bibliotek w celu omówienia problemów bieżących, a przede wszystkim związanych z opracowaniem planu strategicznego na lata 2008-2012, statystyką działań bibliotecznych, regulaminów, wdrażaniem nowej wersji systemu Horizon 7.3, retrokonwersją księgozbiorów, serwisem komputerowym, prenumeratą czasopism polskich i zagranicznych (Biblioteka Uniwersytecka) oraz szkoleniem pracowników nowo przyjętych i specjalistów z zakresu poszczególnych modułów w systemie Horizon.

Zgodnie z przyjętymi założeniami zorganizowano dla pracowników systemu wyjazd szkoleniowy do Ciężenia. Celem wyjazdu było zorganizowanie spotkania ze stażystami programu Erasmus.

Stan etatowy bibliotek wydziałowych wynosił na koniec roku 168,5 etatów bibliotecznych i inżynieryjno-technicznych. W trzech jednostkach zdublowano etaty na czas określony ze względu na dłuższe zwolnienia pracowników (Biblioteka Instytutu Historii, Dwuwyzdziałowa Biblioteka Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych, Biblioteka Filologiczna Novum). W ramach tej liczby etatów pracowało 176 osób.

Rozkład ilościowy etatów na poszczególnych stanowiskach w grupie zawodowej bibliotekarzy przedstawia się następująco:

	2007	2008	2009
Bibliotekarze dyplomowani	2	2	3,0
Służba biblioteczna	160,75	160,75	158,5
Pracownicy inżynieryjno-techniczni	6,5	4,75	7,0
	169,25	167,50	168,5

Obsada etatowa minimalnie wzrosła w związku z utworzeniem Biblioteki Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej. Coraz większe jest zainteresowanie etatami dla informatyków.

Absencja chorobowa wynosiła 2365 dni, tj. o 350 dni więcej w porównaniu z rokiem 2008 (2015). W przeliczeniu na jednego pracownika przypada 13,4 dni zwolnienia lekarskiego. Statystykę zwolnień zawyżają urlopy zdrowotne i macierzyńskie (cztery urlopy macierzyńskie, jeden zdrowotny). W większości jednostek stwierdzono brak zwolnień lekarskich.

Z funduszu nagród 33 osoby otrzymały nagrodę III stopnia, 2 osoby – II stopnia i 1 osoba – I stopnia, tj. 36 pracowników (2008 – 38 osób).

Średnia płaca zasadnicza bibliotekarzy obliczona na podstawie danych zamieszczonych w sprawozdaniach kształtuje się na poziomie 1842 zł + 20% premii.

Struktura wykształcenia pracowników przedstawiała się następująco:

Wykształcenie	2005		2006		2007		2008		2009	
	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent
Wyższe	144	80,00	139	79,9	152	82,61	149	85,63	153	86,93
Średnie	33	18,33	34	19,5	31	16,85	24	13,79	22	12,50
Zasadnicze	3	1,67	1	0,6	1	0,54	1	0,58	1	0,57
Ogółem	180	100,00	174	100,00	184	100,00	174	100,00	176	100,00

II. Finanse

Środki finansowe wykorzystane przez biblioteki określono na podstawie poszczególnych rodzajów wydatków. Zasady przyznawania budżetu przez wydziały, instytuty i katedry są nadal bardzo różne. Część jest finansowana ze wspólnych środków finansowych, część ma fundusze wydzielone z poszczególnych kont, tj. działalności statutowej, badań własnych i dydaktyki (biblioteki wydziałowe) na podstawie przedkładanych planów finansowych dotyczących kategoryzacji kosztów.

Głównym celem w polityce wydatkowania środków finansowych jest zakup książek i prenumerata czasopism polskich i zagranicznych zamawianych przez Bibliotekę Uniwersytecką na dany rok kalendarzowy oraz retrokonwersja księgozbiorów. W dalszej kolejności można odnotować dodatkowe rodzaje kosztów związane przede wszystkim z zakupem sprzętu komputerowego, meblowego, kodów kreskowych, pasków magnetycznych, czytników kodów kreskowych, oprawą książek i czasopism, opłatami pocztowymi itp.

Wydatkowanie środków finansowych w poszczególnych bibliotekach wydziałowych przedstawiało się następująco:

Nazwa biblioteki	Wydatki ogółem (w zł)		Wartość zinventaryzowanych zbiorów (w zł)	
	2008	2009	2008	2009
Biblioteka Dydaktyczna Wydziału Biologii	83 531,03	100 091,71	33 840,64	34 862,00
Biblioteka Wydziału Chemii	822 937,44	864 631,58	71 087,30	63 068,54
Biblioteka Instytutu Filologii Klasycznej	13 237,68	7 133,29	11 254,52	13 026,99
Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej	32 130,00	1 213 673,00	19 365,56	16 383,00
Biblioteka Katedry Słowiańskiej	4 613,93	3 102,14	3 050,20	1 883,41
Biblioteka Wydziału Fizyki	383 742,33	422 928,81	31 338,35	36 119,66
Biblioteka Obserwatorium Astronomicznego	39 059,32	Finanse z fizyką	7 003,28	10 295,84

Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej	17 557,03	16 567,39	10 988,80	9 542,63
Biblioteka Instytutu Historii	106 514,85	96 415,02	56 952,82	46 287,87
Biblioteka Instytutu Historii Sztuki	3 6783,93	39 583,95	19 292,00	14 023,65
Biblioteka Instytutu Prahistorii	29 044,04	32 487,99	11 694,55	56 864,92
Biblioteka Katedry Muzykologii	61 440,09	16 114,56	47 880,08	9 845,24
Czytelnia Instytutu Wschodniego	19 059,85	3 478,00	17 420,40	2 437,00
Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki	258 187,11	292 293,51	93914,11	77 678,11
Biblioteka Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa	45 800,29	100 349,03	37 473,39	80 289,08
Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych	130 772,36	133 813,92	123 155,09	133 205,92
Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych	220 618,00	183 834,34	83 394,34	41 448,45
Biblioteka Filologiczna Novum	20 456,68	222 868,21	0,0	97 614,08
Księgozbiór Katedry Ekokomunikacji	16 061,44	24 481,45	16 061,44	24 481,45
Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji	341 122,02	378 230,81	222 093,57	214 886,49
Biblioteka Wydziału Teologicznego	0,00	0,00	0,00	0,00

Biblioteka Studium Nauczania Języków Obcych	8 000	10 000	7 291,47	6 897,13
Biblioteka Ogrodu Botanicznego	4 390,41	9 394,65	3 102,57	6 434,31
Biblioteka Kolegium Języków Obcych	11 016,53	13 183,71	5 744,46	6 995,77
Biblioteka Ośrodka Alliance Française	8 318,36	4 000,00	5 047,40	5 986,00
Biblioteka i Czytelnia Brytyjska	2 600	11 630,00	0,00	10 754,50
Ośrodek Kultury Austriackiej	39,92	4 000,00	39,92	0,00
Biblioteka Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu	40 387,55	19 366,07	26 100,12	8 309,85
Biblioteka Collegium Europaeum Gnesnense	25 686,45	26 173,16	25 522,27	BU
Ośrodek Zamiejscowy UAM w Pile	9 966,38	11 882,02	9 966,38	11 882,02
Ogółem	2 789 662,63	4 261 708,32	1 131 607,09	1 041 503,91

Ogółem wydatki bibliotek systemu wynosiły **4 261 708,32 zł** (2008 – 2 789 622,63 zł), przy czym do inwentarza wpisano nabytki z różnych źródeł wartości **1 041 503,91 zł** (2008 – 1 131 607,09 zł). Wydatkowanie środków finansowych przez biblioteki zostało znacznie zwiększone o kwotę **1 472 085,70 zł** (2008 – zmniejszone o 102 717,37 zł). Natomiast wartość nabytków odnotowanych w inwentarzu była niższa o 90 103,10 zł (2008 – wyższa o 151 998,09 zł). Biblioteki wydziałowe w związku z przeprowadzką były wyłączone z podstawowych zadań działalności na okres 3-4 miesięcy.

Należy podkreślić, że część bibliotek systemu miała możliwości uzyskania funduszy ze źródeł inwestycyjnych w ramach uczelni z przeznaczeniem wyłącznie na zakup sprzętu komputerowego i mebli na wyposażenie otrzymanych pomieszczeń (Biblioteka Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej, Biblioteka Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego).

Biblioteki miały również przyznane środki finansowe przez władze rektorskie i dziekańskie na kontynuowanie prac nad retrokonwersją po-

szczególnych księgozbiorów specjalistycznych. W bieżącym roku biblioteki tylko częściowo prowadziły retrokonwersję w ramach przyznanych środków. W związku z brakiem środków finansowych pod koniec roku prace zostały przełożone na rok 2010. Dodatkowe środki finansowe otrzymała Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej.

Brak środków finansowych i wyposażenia w sprzęt komputerowy przyczyniły się do tego, że udział niektórych jednostek w pracach nad retrokonwersją nie jest ciągły, a tym samym dostępność do katalogu komputerowego wzrasta w minimalnym stopniu.

Wykaz bibliotek wydziałowych, którym przyznano środki finansowe na retrokonwersję w roku 2009

Lp.	Nazwa biblioteki	Deklarowana kwota (w zł) Wydział		Kwota (w zł) Rektor	Razem	Uwagi
		netto	brutto			
Wydział Teologiczny						
1	Biblioteka Wydziału Teologicznego		5 000,00	700,00	5 700,00	
Wydział Historyczny						
2	Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej	4 000,00		560,00	4 560,00	
2a	Biblioteka Instytutu Prahistorii	1 500,00		210,00	1 710,00	
Wydział Neofilologii						
3	Biblioteka Filologiczna Novum		31 000,00	4 340,00	35 340,00	
Wydział Matematyki i Informatyki						
4	Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki	3 000,00		420,00	3 420,00	
Wydział Prawa i Administracji						
5	Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji	35 000,00		4900,00	39 900,00	
Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych						
6	Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych oraz Biblioteka Instytutu Geologii		9 000,00	1 260,00	10 260,00	

Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa						
7	Biblioteka Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa		5 000,00	700,00	5 700,00	
Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu						
8	Biblioteka Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu		6 000,00	840,00	6 840,00	
Ogród Botaniczny						
9	Biblioteka Ogrodu Botanicznego		5 000,00	700,00	5 700,00	
Studium Nauczania Języków Obcych						
10	Biblioteka Studium Nauczania Języków Obcych		1 000,00	140,00	1 140,00	
Austriacki Ośrodek Kultury						
11	Biblioteka Austriackiego Ośrodka Kultury			230,00		
	Ogółem	43 500,00	62 000,00	15 000,00	120 500,00	

Kwota przyznana przez Rektora UAM: 15 000,00 zł.

Zestawienie wydatkowania środków finansowych przekazywanych na retrokonwersję w latach 1999-2009

Rok	Udział w kwocie (w zł)	Razem (w zł)
I półrocze 1999	50% Rektor 58 800,00 50% Wydziały 58 800,00	117 600,00
2000	50% Rektor 150 400,00 50% Wydziały 150 400,00	300 800,00
2001	50 % Rektor 125 013,00 50% Wydziały 125 013,00	250 026,00
2002	Rektor 100 000,00 Razem Wydziały 125 045,00	225 045,00
2003	Rektor 100 000,00 Razem Wydziały 135 000,00	235 000,00
2004	Rektor 20 927,00 Razem Wydziały 96 634,00	116 061,00
2005	Rektor 37 572,00 Razem Wydziały 161 860,00	199 432,00
2006	Rektor 23 472,00 Razem Wydziały 97 360,00	120 832,00

2007		
2008	Rektor 35 910,00 Razem Wydziały 119 700,00	155 610,00
2009	Rektor 15 000,00 Razem Wydziały 105 500,00	120 500,00
Ogółem Razem Rektor za lata 1999-2009 757 594,00 Razem Wydziały za lata 1999-2009 1 175 312,00		1 932 906,00

W latach **1999-2009** wydatkowano łącznie kwotę **1 932 906, 00 zł**, co pozwoliło na opracowanie 35% zbiorów wydawnictw zwartych zlokalizowanych w bibliotekach systemu biblioteczno-informacyjnego uczelni. W podsumowaniu należy podkreślić, że biblioteki nie posiadają funduszy własnych, a jeżeli mają, to są to niewielkie kwoty uzyskane z tytułu kar za przetrzymywanie książek po wyznaczonym terminie, tytułem zakładania kont bibliotecznych i prolongaty. Te środki są z reguły przeznaczone na zakup podręczników, skryptów i czasopism do wykorzystania wewnętrznego lub drobnego sprzętu technicznego przeznaczonego na wyposażenie danej jednostki.

Ogólnie można stwierdzić, że biblioteki muszą dostosować swoje wydatki do wysokości przyznawanych funduszy. W znacznej liczbie bibliotek odnotowano brak środków finansowych na zakup sprzętu komputerowego, przeprowadzanie remontów, oprawę książek i czasopism.

III. Gromadzenie

Głównym zadaniem polityki gromadzenia poszczególnych jednostek jest tworzenie zbiorów specjalistycznych. Podstawowymi źródłami bieżących wpływów są kupno, wymiana i dary.

Z ogólnego wpływu do zbiorów włączono **47 270 wol.** druków zwartych i czasopism polskich oraz zagranicznych (2008 – 53 982 wol.), a ubytковано **12 483 wol.** (2008 – 28 435 wol.). W ramach zbiorów specjalnych selekcji zostały poddane przede wszystkim prace magisterskie. Stan ilościowy zainwentaryzowanych zbiorów jest wyższy o **34 787 wol.** (2008 – 41 067 wol.) w porównaniu z rokiem ubiegłym (bez uwzględnienia zbiorów specjalnych).

Ogólny stan ilościowy zainwentaryzowanych zbiorów:

Rodzaj zbiorów	2005	2006	2007	2008	2009
Wydawnictwa zwarte	1 549 136	1 565 849	1 617 258	1 648 176	1 672 440
Czasopisma	381 998	399 496	395 348	405 497	427 519
Zbiory specjalne	128 474	128 927	131 676	123 469	126 562
Ogółem	2 059 608	1 965 345	2 144 282	2 177 142	2 226 521

Stan ilościowy zbiorów w poszczególnych bibliotekach wydziałowych na 31 grudnia 2007 roku i 31 grudnia 2008 roku

Nazwa biblioteki	Wydawnictwa zwarte		Czasopisma		Zbiory specjalne	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009
Biblioteka Dydaktyczna Wydział Biologii	45 077	45 357	26 610	26 155	48	43
Biblioteka Wydziału Chemii	16 423	16 710	24 211	24 491	21 324	21 592
Biblioteka Instytutu Filologii Klasycznej	48 342	48 600	2 029	2 071	1 111	1 119
Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej	145 057	145 257	10 726	10 806	1 455	2 976
Biblioteka Katedry Słowiańskiej	13 745	13 926	504	507	826	766
Biblioteka Wydziału Fizyki	37 145	33 234	15 433	25 502	1 112	1 218
Biblioteka Obserwatorium Astronomicznego	7 666	7 748	5 412	5 452	2 206	2 210
Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej	24 829	25 213	5 739	5 842	2 067	2 140
Biblioteka Instytutu Historii	136 038	138 129	42 923	43 696	476	481

Biblioteka Instytutu Historii Sztuki	43 909	44 533	10	10	18 396	18 448
Biblioteka Instytutu Prahistorii	24 046	24 466	16 037	16 285	813	877
Biblioteka Katedry Muzykologii	18 578	19 134	6 005	6 090	7 029	7 321
Czytelnia Instytutu Wschodniego	4 261	4 301	186	191	322	391
Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki	38 996	39 359	24 563	24 991	1 122	974
Biblioteka Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa	16 462	19 446	324	393	8	16
Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych	158 141	161 473	13 250	14 327	103	128
Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych	59221	60 804	43253	44 191	491	500
Biblioteka Filologiczna Novum	0	419 587	0	41 871	0	25 909
Księgozbiór Katedry Ekookomunikacji	1 334	1 466	357	367	144	151
Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji	141079	142 765	105767	110 272	2 202	2 333
Biblioteka Wydziału Teologicznego	143 782	148 321	0	0	26 135	26 388

Biblioteka Wydziału Pedagogiczno-- -Artystycznego w Kaliszu	18 261	18 624	354	354	4 302	4 415
Biblioteka Studium Nauczania Języków Obcych	11 485	11 615	18 756	18 820	861	907
Biblioteka i Czytelnia Brytyjska	18 819	19 174	0	0	842	1 055
Ośrodek Kultury Austriackiej	8 189	8 049	0	0	870	758
Biblioteka Kolegium Języków Obcych	15 194	14 353	463	655	972	979
Biblioteka Ośrodka Alliance Française	7 295	7 518	0	0	1 148	1 153
Biblioteka Ogrodu Botanicznego	4 268	4 377	0	2 301	258	263
Biblioteka Collegium Europaeum Gnesnense	25 063	27 569	1 697	1820	1000	1 050
Ośrodek Zamiejskowy UAM w Pile	876	1 332	55	59	0	0
Ogółem	1 648 176	1 672 440	405 497	427 519	123 469	126 562

Ogólny stan ilościowy zainwentaryzowanych zbiorów jest wyższy w porównaniu z rokiem ubiegłym, co wynika z prowadzenia bardziej szczegółowej statystyki dotyczącej wpływów czasopism i porządkowania zbiorów. Powyższy przyrost ogólny w zakresie gromadzenia wydawnictw zwartych i czasopism oraz zbiorów specjalnych zamyka się liczbą **49 379 wol.** (2008 – 32 860 wol.) i jest wyższy w porównaniu z latami ubiegłymi.

Na dzień 31 grudnia 2008 roku zarejestrowano **1723** (2008 – 1820) tytuły czasopism polskich (1022) i zagranicznych (701) oraz 1150 w wersji elektronicznej otrzymywanych w ramach prenumeraty, w tym 474 (2008 – 440) tytułów zagranicznych z Biblioteki Uniwersyteckiej otrzymywanych w depozyt. Analizując czasopisma pod względem tytułowym, odnotowano na stanie bibliotek **12 422** (2008 – 11 995) tytułów ogółem i 1216 e-cza-

sopism, w tym **6947** (2008 – 6947) tytułów zagranicznych. Coraz więcej pojawia się **tytułów czasopism w wersji elektronicznej**.

Zestawienie tytułowe czasopism w bibliotekach wydziałowych w roku 2009

Czasopisma zarejestrowane	Liczba tytułów		W tym prenumerata	
	2008	2009	2008	2009
Polskie	5 288	5 339	1 101	1 022
Zagraniczne	6 947	7 083	719	701
E-czasopisma	1 150	1 216	1 208	1 216
Ogółem	13 385	13 638	2 928	2 939
W tym Biblioteka Uniwersytecka – depozyt			440	474

W ramach zbiorów specjalnych zgromadzono **126 562** jednostki (2008 – 123 469), tj. o 3093 jednostki więcej w stosunku do roku ubiegłego. Zestawienia ilościowe pozwoliły stwierdzić, że dominują wpływy pozyskiwane drogą kupna, co jest korzystne i zgodne z polityką gromadzenia. Nadal w zbiorach dominują prace dyplomowe i nadbitki (mimo przeprowadzonej dużej selekcji) oraz w mniejszym stopniu starodruki, mapy i atlasy. Pojawiają się nowe rodzaje, jak CD-ROM-y i to w większych ilościach (Biblioteka Wydziału Fizyki, Biblioteka Wydziału Chemii, Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki), dyskietki, płyty kompaktowe itp. W bieżącym roku odnotowano znaczny wzrost tego typu dokumentów. Cenne zbiory starodruków posiadają cztery biblioteki: Biblioteka Wydziału Biologii – 47, Biblioteka Historii Sztuki – 478, Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej – 357, Biblioteka Wydziału Teologicznego – 23 029 wol. – ogółem 23 911 wol.

Ważnym źródłem pozyskiwania zbiorów jest wymiana. W przypadku kilku bibliotek ma długoletnią tradycję i pozwala na zdobycie cennych materiałów konferencyjnych, seminaryjnych, regionalnych. Najszerszą wymianę wydawnictw zwartych i czasopism prowadzą: Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej (kontrahentów polskich – **101** (2008 – 213), zagranicznych – **907** (2008 – 978)), Biblioteka Instytutu Prahistorii (kontrahentów polskich – **59** (2008 – 527), zagranicznych – **231** (2008 – 227)), Biblioteka Wydziału Teologicznego – **73** (2008 – 73), kontrahentów zagranicznych – **172** (2008 – 172)), Biblioteka Instytutu Historii Sztuki, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Biblioteka Instytutu Filologii Romańskiej, Biblioteka Filologii Germańskiej. W analizowanym roku odnotowano **436** (2008 – 421) kontrahentów polskich i **1500** (2008 – 843) kontrahentów zagranicznych. W ramach prowadzonej wymiany międzybibliotecznej wysłano **3198** (2008 – 2846) egzemplarzy wydawnictw własnych i otrzymano **3198** (2008 – 3238) zagranicznych. Odnotowano

wzrost kontrahentów polskich i zagranicznych. Stwierdzono wzrost liczby egzemplarzy wysłanych, a spadek otrzymywanych w ramach wymiany międzybibliotecznej.

Wydawnictwa pozyskiwane na zasadzie wymiany międzybibliotecznej stanowią ważne źródło dla badań naukowych i dydaktycznych. Corocznie uaktualnia się listę kontrahentów w celu ukierunkowania polityki wymiany krajowej i zagranicznej.

Na podstawie zamieszczonych materiałów statystycznych odnotowano w niektórych jednostkach zbiory nieopracowane. Liczba tego typu wydawnictw waha się w granicach **174 374** wol. (2008 – 236 561 wol.), w tym 145 550 wol. Wydziału Teologicznego. W ubiegłym roku udało się poprawić statystykę w tym zakresie. W analizowanym roku zarejestrowano kolejny spadek liczby zbiorów niewprowadzonych do katalogu.

Stan zbiorów niezainwentaryzowanych przedstawia zestawienie:

2000 – 50 5380
2001 – 240 765
2002 – 182 731
2003 – 242 299
2004 – 234 266
2005 – 171 488
2006 – 180 695
2007 – 249 504
2008 – 236 561
2009 – 174 374

Podsumowując, można stwierdzić, że 75% ogółu bibliotek nie posiada zbiorów nieopracowanych. Duży procent zbiorów niezainwentaryzowanych (i jego wzrost) wynika z wpływów jednorazowych w dużych ilościach typu dary czy wymiana, łącznych wpływów z różnych źródeł, liczby udostępnień i obsady etatowej danej jednostki oraz z prac nad retrokonwersją poszczególnych księgozbiorów systemu biblioteczno-informacyjnego. W bieżącym roku nadal zarejestrowana jest duża liczba zbiorów niewpisanych do inwentarzy, co wynika z ujawnienia bardziej szczegółowych danych przez Bibliotekę Wydziału Teologicznego (83,5% ogółu).

Należy podkreślić, że wzrasta zakup literatury zagranicznej, szczególnie w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych.

Moduł gromadzenia wprowadziła tylko jedna jednostka systemu biblioteczno-informacyjnego: Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych.

IV. Opracowanie

Większość jednostek prowadzi aktualnie katalog komputerowy. Nadal są utrzymywane tradycyjne katalogi (kartkowe): alfabetyczny, rzeczowy, zbiorów specjalnych, publikacji pracowników itp. Do bibliotek, które wprowadziły wyłącznie katalog komputerowy zbiorów, należą:

- Biblioteka Wydziału Biologii,
- Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki,
- Biblioteka Wydziału Fizyki,
- Biblioteka Filologiczna Novum,
- Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych,
- Biblioteka Wydziału Chemii,
- Biblioteka Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej,
- Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych,
- Biblioteka Wydziału Teologicznego,
- Biblioteka Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu,
- Biblioteka Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa,
- Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji,
- Biblioteka Instytutu Historii,
- Biblioteka Instytutu Prahistorii,
- Biblioteka Katedry Muzykologii,
- Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej,
- Biblioteka Ośrodka Kultury Austriackiej.

Opracowanie komputerowe wprowadzono w większości bibliotek systemem w porównaniu z rokiem ubiegłym. Do bibliotek, które nie prowadzą katalogu komputerowego w systemie Horizon, należą:

- Biblioteka i Czytelnia Brytyjska (własny system),
- Biblioteka Kolegium Języków Obcych,
- Biblioteka Ośrodka Alliance Française,
- Biblioteka Historii Sztuki (system Sowa, częściowo Horizon – wydawnictwa zwarte).

Wynika to nie tylko z braku podłączenia wymienionych bibliotek do ogólnouczelnianej sieci komputerowej, ale również z problemów związanych z konwersją tych zbiorów, czy też warunków technicznych, tj. wyposażenia w sprzęt komputerowy, i obsady etatowej. Biblioteki posiadają wewnętrzne systemy. Na podstawie powyższych danych można stwierdzić, że większość jednostek opracowuje zbiory komputerowo. Natomiast pozostałe jednostki łączą katalog tradycyjny i komputerowy. Bardzo niski procent bazuje wyłącznie na katalogu kartkowym; przede wszystkim są

to te jednostki, które nie mają podłączenia do sieci ogólnouczelnianej lub pracują w innym systemie (Biblioteka Instytutu Historii Sztuki – SOWA).

Stan ilościowy opracowanych rekordów w systemie Horizon w poszczególnych bibliotekach przedstawia się następująco:

Nazwa biblioteki	2007/2008		2008/2009	
	Liczba egzemplarzy książek	Liczba opisów bibliograficznych	Liczba egzemplarzy książek	Liczba opisów bibliograficznych
Biblioteka Wydziału Biologii	1462/3409	300/449	3409/4986	449/414
Biblioteka Wydziału Chemii	657/1272	198/225	1272/599	225/145
Biblioteka Instytutu Filologii Klasycznej	1173/1249	527/633	1249/5507	633/911
Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej	5451/4550	1731/1432	4550/3759	1432/1544
Biblioteka Katedry Słowiańskiej	608/565	144/163	565/1037	163/244
Biblioteka Wydziału Fizyki	1360/8285	421/2736	8285/1311	2736/379
Biblioteka Obserwatorium Astronomicznego	80/77	0/0	77/73	0/1
Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii	2774/4006	1264/1148	4006/3336	1148/1150
Biblioteka Instytutu Historii	11555/6252	4661/4154	6252/7168	4154/4051
Biblioteka Instytutu Historii Sztuki	system SOWA 29814/2469	system SOWA 2909/1797	system SOWA 2469/3211	system SOWA 1797/1832
Biblioteka Instytutu Prahistorii	486/1059	279/374	1059/1803	374/1136
Biblioteka Katedry Muzykologii	921/2263	378/954	2263/823	954/229
Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki	4450/4488	1828/1656	4488/3545	1656/1211
Biblioteka Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa	2666	339	2666/3350	339/341

Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych	11 987/11 524	4667/4716	11 524/10 112	4716/3648
Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych	9355/11372	762/1296	11 372/9015	1296/670
Biblioteka Filologiczna Novum	7290/10 724	5424/6512	10 724/11 810	6512/5506
Księgozbiór Katedry Ekokomunikacji	183/143	93/67	143/147	67/41
Biblioteka Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu	6969/4551	1705/1256	4551/1471	1256/368
Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji	7444/29044	1601/3695	29 044/27 063	3695/3339
Biblioteka Studium Nauczania Języków Obcych	377/185	137/62	185/423	62/141
Biblioteka Wydziału Teologicznego	5919/11175	7993/7228	11175/6766	7228/4860
Biblioteka Ośrodka Austriackiego	231/45	150/29	45/0	29/0
Biblioteka Ogrodu Botanicznego	318/392	4/318	392/833	318/256
Biblioteka Collegium Europaeum Gnesnense	2487	960	2487/1820	960/0
Ośrodek Zamiejscowy UAM w Pile	423	101	423/456	101/56
Ogółem	90 754/ 12 5278	38 942/ 42 233	12 5278/ 11 1002	42 233/ 33 050

W ramach kontynuacji prac związanych z retrokonwersją i opracowań bieżących wpływów wprowadzono do katalogu komputerowego **33 050** rekordów (2008 – 38 942) i **111 002** pozycje bibliograficzne (2008 – 125 278). Do roku 2009 opracowano **349 992** rekordy (2008 – 307 759) i wprowadzono do katalogu **1 036 219** pozycji bibliograficznych (2008 – 925 217), tj. 30% ogólnego zbioru wydawnictw zwartych.

Do funkcjonujących katalogów tradycyjnych włączono **17 668** kart katalogowych (2008 – 26 861, 2007 – 31 540, 2006 – 24 430, 2005 – 18 773, 2004 – 30 315, 2003 – 32 802). Dane te świadczą o dublowaniu katalogów, tj. tradycyjnego i komputerowego, jednak zauważono zmniejszenie liczby powielania kart. Część bibliotek gromadzi wydruki opracowanych rekordów bibliograficznych dla większego zabezpieczenia danych na życzenie pracowników naukowych poszczególnych jednostek.

V. Udostępnianie

W zakresie udostępniania zbiorów do czytelni i poza bibliotekę nie zarejestrowano wzrostu liczby udostępnień, o czym świadczą dane w kolejnych latach przedstawione w tabeli poniżej:

Udostępnianie	2005	2006	2007	2008	2009
Czytelnia	721 241	649 524	641 051	748 250	673 886
Wypożyczalnia	562 615	712 847	443 051	423 011	425 204
Ogółem	1 283 856	1 362 371	1 084 102	1 171 261	1 099 090

W zakresie udostępniania pomiędzy rokiem 2008 a 2009 odnotowano zmniejszenie liczby wypożyczeń (trzy jednostki były w trakcie przenoszenia zbiorów). Dane są zaniżone przede wszystkim ze względu na wolny dostęp do półek wprowadzony w czytelniach kilku jednostek (Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych, Biblioteka i Czytelnia Brytyjska, Biblioteka Wydziału Fizyki, Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki, Biblioteka Wydziału Biologii, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Biblioteka Filologiczna Novum), brak statystyk oraz zasad dotyczących obliczeń w tym zakresie i brak odpowiedniego sprzętu do skanowania udostępnień. O powyższej statystyce decyduje liczba studentów na poszczególnych kierunkach, jak również liczba i cena podręczników oraz dostęp do Internetu.

Odnotowano wzrost indywidualnych kont czytelniczych – **40 051** (2008 – 78 587, 2007 – 157 430, 2006 – 99 331, 2005 – 120 689, 2004 – 113 410). Liczba ta ogranicza się do grona bardziej stałych czytelników, tj. studentów i pracowników poszczególnych wydziałów uczelni. Nadal są prowadzone prace nad uporządkowaniem kont czytelniczych – elektronicznych. Likwidowane są konta tradycyjne. Podkreślić należy, że zwiększyła się liczba czytelników wyższych szkół niepaństwowych.

W bieżącym roku sprawozdawczym zwiększyła się liczba miejsc w czytelniach – **1486** (2008 – 1414, 2007 – 1356, 2006 – 1305, 2005 – 1427, 2004 – 1311). W Bibliotece Wydziału Prawa i Administracji uruchomiona została Czytelnia Wydawnictw Elektronicznych, która cieszy się dużym zainteresowaniem, oraz Czytelnia w Collegium Europaeum w Gnieźnie.

Obecnie największą czytelnię posiada Biblioteka Filologiczna Novum – **227** miejsc, dalej: Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji – **124**, Biblioteka Matematyki i Informatyki – **121**, Biblioteka Wydziału Pedagogiczno--Artystycznego w Kaliszu – **102**.

Wykaz bibliotek posiadających czytelnie powyżej 50 miejsc

Biblioteka Filologiczna Novum	50	227
Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji	93	124
Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki	121	121
Biblioteka Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu	10	102
Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych	97	97
Biblioteka Wydziału Chemii	92	92
Biblioteka Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej	112	86
Biblioteka Wydziału Teologicznego	72	72
Biblioteka Wydziału Biologii	70	68
Biblioteka Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa	68	68
Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych	67	67
Biblioteka Instytutu Historii	71	57

Wskaźnik częstotliwości udostępniania księgozbiorów byłby o wiele wyższy przy uwzględnieniu rejestracji odwiedzin wszystkich użytkowników. W czytelniach bibliotek systemu wprowadza się w coraz większym stopniu wolny dostęp do półek. W tych jednostkach korzystanie ze zbiorów nie jest odnotowane. Stan etatowy i prace wdrożeniowe dotyczące systemu Horizon nie pozwalają nadal na prowadzenie szczegółowej statystyki tej formy udostępniania.

Udostępnianie księgozbiorów pod względem poszczególnych rodzajów zbiorów do czytelników przedstawiało się następująco w poszczególnych latach:

Rodzaj zbiorów	2005	2006	2007	2008	2009
Druki zwarte	503 438	487 202	381 740	515 274	532 030
Czasopisma	186 298	140 590	165 020	207188	136 688
Zbiory specjalne	31 505	31 736	58 391	23 788	5 168
Ogółem	721 241	659 528	605 151	748 250	673 886

Powyższe zestawienie obrazuje, że najwięcej udostępnia się wydawnictw zwartych (podręczniki, skrypty, monografie, wydawnictwa informacyjne itp.). W mniejszym stopniu użytkownicy korzystają z czasopism. W analizowanym roku odnotowano większą liczbę udostępnionych zbiorów do czytelników – **673 886 wol.** (2008 – 748 250, 2007 – 605 151, 2006 – 659 528). Zbiory specjalne wykorzystywane są zależnie od specyfiki kierunku studiów (mapy, atlasy).

Należy zaznaczyć, że moduł udostępniania funkcjonuje w większości bibliotek, z małymi wyjątkami. Uzależniony jest w dużym stopniu od wyposażenia danej jednostki w sprzęt komputerowy. Opóźnienia są spowodowane oczekiwaniem na nowe budynki dla bibliotek wydziałów.

VI. Przechowywanie i konserwacja

Głównym zadaniem w tym zakresie jest porządkowanie i zabezpieczanie zbiorów, przede wszystkim w okresie wakacyjnym (lipiec, sierpień, wrzesień). W analizowanym roku wdrożono Zarządzenie Rektora UAM Nr 71/2008/2009 z 26 czerwca 2009 roku dotyczące przeprowadzania skontraktowania księgozbiorów w bibliotekach systemu na podstawie przygotowanych planów na rok 2009 i lata kolejne 2009-2010. W 2009 roku zaplanowano inwentaryzację zbiorów w 5 jednostkach. Wykazano ubytki względne i bezwzględne. Poza tym w ramach selekcji wykreślono ze zbiorów **10 687 wol.** (2007 – 4164, 2006 – 8317, 2008 – 8926) wydawnictw zwartych i czasopism. Największą selekcję przeprowadziła Biblioteka Wydziału Fizyki, Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji. Nadal w Bibliotece Wydziału Teologicznego kontynuowano sukcesywne prace porządkowe na szerszą skalę, związane przede wszystkim z założeniem inwentarza, ustaleniem stanu majątkowego, czyli wartości posiadanego księgozbioru. W wyniku tych prac ustalono stan zbiorów nieopracowanych na **145 550 wol.** (2007–204 504, 2008 – 146 050).

W okresie letnim przeprowadzano porządkowanie zbiorów w związku z zaplanowanym przeniesieniem do nowego budynku w bibliotekach: In-

stytutu Filologii Polskiej, Instytutu Filologii Klasycznej, Instytutu Filologii Słowiańskiej.

W kilku jednostkach odnotowano częściowe skontrum wydzielonych zbiorów w obrębie księgozbioru danej jednostki. W skali całego roku na bieżąco były wykonywane prace związane z selekcją zbiorów w bibliotekach: Wydziału Neofilologii, Wydziału Prawa i Administracji, Wydziału Teologicznego, Wydziału Biologii, Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej.

Inwentaryzacja zbiorów bibliotek wydziałowych UAM w 2009 roku

Lp.	Nazwa biblioteki, kierownik jednostki organizacyjnej	Skontrum	
		ostatnie	planowany termin
1.	Biblioteka Wydziału Teologicznego ks. mgr Piotr Ratajczak	–	2009
2.	Biblioteka Filologiczna Novum Sekcja Języków Różnych mgr Karolina Pogorzelec	–	2009
3.	Biblioteka Instytutu Historii Sztuki dr Jerzy Domaśłowski	1982	2009
4.	Biblioteka i Czytelnia Brytyjska mgr Joanna Kopel	–	2009
5.	Biblioteka Collegium Polonicum w Słubicach mgr Grażyna Twardak	1997 – I etap 2001 – II etap	2009

Dodatkowa lista bibliotek, które nie wykonały inwentaryzacji zbiorów w 2008 roku

Lp.	Nazwa biblioteki, kierownik jednostki organizacyjnej	Skontrum	
		ostatnie	planowany termin
1.	Biblioteka Instytutu Orientalistyki mgr Maria Weber (Biblioteka Filologiczna Novum Sekcja Języków Różnych)	–	2009 (po etapie przeniesienia zbiorów do Biblioteki Filologicznej Novum)
2.	Biblioteka Instytutu Historii Sztuki dr Jerzy Domaśłowski	1982	2009
3.	Biblioteka Wydziału Teologicznego ks. mgr Piotr Ratajczak	–	2009
4.	Biblioteka i Czytelnia Brytyjska mgr Joanna Kopel	–	2009
5.	Biblioteka Collegium Polonicum w Słubicach mgr Grażyna Twardak	1997 – I etap 2001 – II etap	2009

Tradycyjnie przeprowadzano selekcję zbiorów, mając na uwadze dezaktualizację zbiorów i stopień ich wykorzystania.

W podsumowaniu należy podkreślić, że w ramach selekcji dotyczącej zbiorów specjalnych przygotowywano do ubytkowania przede wszystkim prace magisterskie i tytuły wydawnictw nieaktualnych w danej dziedzinie wiedzy i niezwiązanych z problematyką badań naukowych i z programem studiów.

W pierwszej połowie roku przeprowadzono przetarg nieograniczony na oprawę książek i czasopism oraz inne usługi introligatorskie. Zapotrzebowanie zgłosiły 23 jednostki systemu i oprawiono **5031 wol.** (2008 – 5371, 2007 – 4253, 2006 – 3382, 2005– 2859, 2004 – 2286). Zarejestrowana liczba opraw jest mniej więcej na tym samym poziomie jak w roku ubiegłym. Sytuacja ta wynika z braku środków finansowych na ten cel, przy wzrastających kosztach usług introligatorskich. Porównując okres pięcioletni, można stwierdzić wzrost liczby oprawianych egzemplarzy. Zaistniała sytuacja przy braku środków finansowych i wzroście liczby studentów utrudnia w pewnym stopniu dostęp do ważnych tytułów, co ma ujemny wpływ na rozwój procesu dydaktycznego. Znaczna część udostępnianych podręczników i skryptów jest w bardzo złym stanie lub należy ją wycofać z obiegu.

VII. Komputeryzacja

Mając na uwadze prawidłowe wdrażanie systemu Horizon, biblioteki w dalszym ciągu koncentrowały się przede wszystkim na działaniach w zakresie:

- uzupełnienia, wymiany i modernizacji posiadanego sprzętu komputerowego,
- utworzeniu większej liczby stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu.

Realizując powyższe zadania, przy nawiązaniu współpracy z władzami dziekańskimi i rektorskimi, kilka bibliotek uzyskało fundusze dodatkowe z uczelni na zakup nowych zestawów komputerowych.

Przeprowadzając rezeźnianie bazy sprzętu komputerowego w sieci, stwierdzono, że funkcjonują **403** (2008 – 371, 2007 – 311, 2006 – 312, 2005 – 22, 2004 – 236) zestawy komputerowe. Najlepiej wyposażone w sprzęt komputerowy są takie jednostki, jak: Biblioteka Filologiczna Novum – **59**, Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji Biblioteka – **45**, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych – **39**, Biblioteka Wydziału

Nauk Politycznych i Dziennikarstwa – 30, Biblioteka Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej – 30.

Wstępne rozeznanie wykazało, że biblioteki systemu zainteresowane są zakupem 51 zestawów komputerowych. Przy współfinansowaniu władz rektorskich i dziekańskich zakup nowego sprzętu komputerowego jest realizowany z dużym opóźnieniem (przetargi), co bardzo utrudnia wdrażanie nowej wersji systemu Horizon 7.3.

Zapewnienie dobrego pod względem technicznym sprzętu komputerowego jest ważne dla wdrażania kolejnych modułów. Komputerowe udostępnianie zbiorów w skali sieci prowadzą: Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki, Biblioteka Wydziału Biologii, Biblioteka Instytutu Prahistorii, Biblioteka Instytutu Historii, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej, Biblioteka Wydziału Chemii, Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych, Biblioteka Wydziału Fizyki, Biblioteka Filologiczna Novum, Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej, Biblioteka Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu. Opóźnienia są spowodowane brakiem komputerów i zmianą lokalizacji poszczególnych jednostek wydziału.

Nadal w bibliotekach kontynuowano prace nad retrokonwersją księgozbiorów. Udział poszczególnych jednostek był uzależniony od przyznaných środków finansowych na wydziałach.

W ciągu roku zostały przeprowadzone szkolenia dla pracowników w związku z wdrażaniem nowej wersji systemu Horizon 7.3.

W bieżącym roku serwis nad sprzętem komputerowym w zakresie systemu Horizon nadal powierzono Oddziałowi ds. Komputeryzacji Biblioteki Uniwersyteckiej. Coraz częściej biblioteki zgłaszają problemy natury technicznej. Na stanie inwentarzowym bibliotek pojawia się coraz więcej komputerów.

Głównym celem było tworzenie jak największej liczby stanowisk komputerowych dla czytelników w celu umożliwienia przeglądania katalogu komputerowego zbiorów, jak również ułatwienia dostępu do Internetu (przede wszystkim w jednostkach, gdzie na wydziałach nie funkcjonują pracownie komputerowe). Najwięcej stanowisk dla czytelników posiadają Biblioteka Filologiczna Novum, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych oraz Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji. Ogółem odnotowano **227** przeglądarek dla użytkowników (2008 – 211, 2007 – 150). W związku z wprowadzaniem katalogu komputerowego w systemie we wszystkich jednostkach muszą być tworzone stanowiska komputerowe dla użytkowników.

Biblioteka i Czytelnia Brytyjska prowadziła udostępnianie w **systemie Alice for Windows**.

W dalszym ciągu – po wstępnych ustaleniach i przekazaniu bazy danych – **Biblioteka Historii Sztuki** oczekuje na **konwersję programu SOWA** (przeprowadzona częściowo).

Nadal istnieje zapotrzebowanie na sprzęt komputerowy, zarówno w nowo powstałych bibliotekach na Morasku (sukcesywnie jest uzupełniany), jak również w jednostkach zlokalizowanych w starych budynkach. Konieczna jest pełna lub częściowa wymiana sprzętu zarejestrowanego na stanie poszczególnych jednostek. Sprzęt komputerowy musi być dostosowany pod względem technicznym do aktualnej wersji systemu Horizon.

VIII. Działalność informacyjna

We wszystkich jednostkach organizowane są wystawy nowości. Częstotliwość ich jest uzależniona od liczby wpływów z różnych rodzajów źródeł, jak również od zainteresowania użytkowników. Najczęściej aktualne wpływy prezentowane są dwa do trzech razy w miesiącu w ramach tzw. wystaw nowości. Coraz więcej bibliotek organizuje wystawy publikacji pracowników, mające na celu prezentacje dorobku naukowego danej jednostki (Biblioteka Instytutu Historii, Biblioteka Katedry Muzykologii, Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej, Biblioteka Instytutu Prahistorii, Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych, Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej). Poza tym na większą skalę organizowane są wystawy nowości z zakresu literatury światowej poszczególnych dziedzin wiedzy (Biblioteka Wydziału Fizyki, Biblioteka Wydziału Chemii, Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Wydziału Biologii, Biblioteka Filologiczna Novum, Biblioteka Nauk Politycznych i Dziennikarstwa, Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji przy współpracy z IPS).

Największe osiągnięcia w dziedzinie wystawienniczej mają Biblioteka Filologiczna Novum, Biblioteka Instytutu Historii oraz Ośrodek Kultury Austriackiej. W związku z profilem swej działalności statutowej Austriacki Ośrodek Kultury Centrum Egzaminacyjne OSD propaguje kulturę austriacką przez organizowane egzaminy i kursy języka niemieckiego, wykłady i wieczory autorskie. Organizuje kursy języka niemieckiego na wszystkich poziomach zaawansowania, konwersacje z lektorem z Austrii oraz kursy przygotowawcze do egzaminów z języka niemieckiego. Współpracuje z wieloma partnerami polskimi i zagranicznymi oraz instytucjami kulturalnymi miasta Poznania, z prasą, telewizją i radiem.

Ważniejsze wystawy tematyczne przygotowane przez biblioteki

Nazwa biblioteki	Wystawy tematyczne
Biblioteka Wydziału Biologii	wystawy nowości – permanentne; 8 wystaw tematycznych: styczeń – Kiciuś czy Belzebub – czyli jak kota widza malarze; luty– ilustracje graficzne w książkach przyrodniczych z XIX wieku; kwiecień – Świat przyrody w tradycji wielkanocnej; maj – 90 lat Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Jubileusz 90-lecia nauk biologicznych na UAM; wrzesień – In memoriam Alicja i Jerzy Szwejkowscy, 25. rocznica śmierci Pani Profesor I. Dąbskiej; grudzień – Z książki historii życia – wystawa paleontologiczna
Biblioteka Wydziału Chemii	7-9.04.2009 – 2 wystawy poświęcone światowym wydawnictwom z dziedziny chemii przy współpracy z IPS; 3-4.05.2009 – wystawa tematyczna zorganizowana przez Bibliotekę Wydziału i POLBOOKS z Bydgoszczy
Biblioteka Instytutu Filologii Klasycznej	wystawa nowości po każdym większym zakupie
Biblioteka Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej	wystawa nowych nabytków co miesiąc
Biblioteka Katedry Filologii Słowiańskiej	wystawa nowości 2 razy w roku; 1 tematyczna – książki Bory Ćosića w naszych zbiorach – marzec 2009
Biblioteka Wydziału Fizyki	wystawy nowości na bieżąco; 27-28.10.2009 – wystawa książki naukowej we współpracy z IPS
Biblioteka Obserwatorium Astronomicznego	wystawa nowości co miesiąc; 12-20.01.2009 – Pół wieku podboju Kosmosu – przegląd literatury astronautycznej; 2.03.-11.04.2009 – Nasz obraz Układu Słonecznego w 400 lat po obserwacjach Galileusza –wystawa z okazji akcji „100 godzin astronomii”; 19.10-30.11.2009 – Mały krok dla człowieka – wystawa w rocznicę lądowania na Księżycu
Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej	wystawa nowości co tydzień; wystawa nowych publikacji pracowników Instytutu – uaktualniana na bieżąco; 18.05.2009 – wystawa z okazji 90-lecia Instytutu, przekrój wydawnictw pracowników Instytutu od 1919 do 2009
Biblioteka Instytutu Historii	wystawa nowości 1-2 razy w tygodniu; wystawy tematyczne: 12-20.01.2009 – Stulecie urodzin profesora Witolda Jakóbczyka; 12-25.02.2009 – wystawa publikacji profesora Antoniego Czubińskiego; 4-15.05.2009 – Uniwersytet w zbiorach biblioteki Instytutu Historii; 9-20.11.2009 – wystawa publikacji Włodzimierza Dworaczka; 1-11.12.2009 – Fotografia w pracy historyka

Biblioteka Instytutu Historii Sztuki	nowości co 2-3 miesiące
Biblioteka Instytutu Prahistorii	nowości; stała wystawa publikacji pracowników IP
Biblioteka Katedry Muzykologii	uaktualniana co roku wystawa publikacja pracowników
Biblioteka Wydziału Matematyki I Informatyki	nowości książkowe średnio co 3 tygodnie, czasopisma na bieżąco; kwiecień – wystawa zagranicznych nowości wydawniczych IPS; czerwiec – PWN wystawa połączona z kiermaszem; październik – PWN kiermasz
Biblioteka Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa	stała ekspozycja nowości; listopad 2009-styczeń 2010 – fotografie z Ugandy; całoroczna wystawa rzeźby Magdaleny Szmigiel-Taube, absolwentki ASP; trzykrotne wystawy książek zagranicznych, połączone z kiermaszem
Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych	stała wystawa publikacji pracowników naukowych WNS i WSE; prezentacja ciągła nowych książek; ciągła wystawa nowości wydawanych przez PWN
Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych	wystawy nowości 1 raz w miesiącu; 28-30.04.2009 – wystawa publikacji zagranicznych z dziedziny geografii i geologii przy współpracy z IPS; 6.10.2009 – wystawa publikacji zagranicznych z zakresu nauk geograficznych i geologicznych z okazji otwarcia księgarni IPS
Biblioteka Filologiczna Novum	nowości 1 raz w miesiącu; tematyczne: 8.05.-8.06 wystawy – książki w różnych językach, książki czytane, książki dla dzieci w różnych językach świata; wystawa publikacji naukowych pracowników Instytutu Lingwistyki Stosowanej, wystawa towarzyszyła międzynarodowej konferencji naukowej organizowanej przez ILS „Aktualne problemy lingwistyki stosowanej. Interkulturowość jako kluczowa kompetencja dla nauczycieli języków obcych, tłumaczy i mediatorów”; wystawa dorobku naukowego prof. dr. hab. Jacka Fisiaka z okazji 50-lecia pracy naukowej; wystawa publikacji Herty Muller Nobel 2009
Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji	bieżąca wystawa nowości; nowości wydawnicze Wydawnictwa C.H. Beck – 1 raz w roku; nowości Wydawnictwa Wolters Kluwer Polska – co 3 miesiące; wystawa zagranicznych książek prawnych dotyczących prawa europejskiego oraz prawa cywilnego i ochrony znaków towarowych: Bookseller (20-21.04.2009), IPS (1-2.12.2009)

Biblioteka Wydziału Teologicznego	czerwiec – Metodologia i problematyka socjologii moralności
Biblioteka Studium Nauczania Języków Obcych	wystawa nowości 1 raz w roku – wrzesień
Biblioteka i Czytelnia Brytyjska	nowości 2 razy w roku; comiesięczne wystawy publikacji brytyjskich wydawnictw naukowych
Ośrodek Kultury Austriackiej i Biblioteka	luty 2009 – Josef Haydn – uniwersalny geniusz muzyczny (we współpracy z Biblioteką Uniwersytecką); luty 2009 – Spotkanie – obrazy w tradycji ikon Kurta Eislera (we współpracy z Biblioteką Raczyńskich); Archipelag – wernisaż wystawy malarstwa A.M. Kram i M.M. Seibald (we współpracy z Galerią Profil)
Biblioteka Ośrodka Alliance Française	nowości 2-3 razy w roku; 9-20.03.2009 – Indochiny – kolonializm francuski; 23.03.-17.04.2009 – Systemy edukacyjne w Afryce; Ślady polskie w Paryżu – wystawa fotografii Małgorzaty Kowalskiej z Alliance Française; Mosty Paryża – wystawa fotografii Karoliny Fabiś z Alliance Française
Biblioteka Ogrodu Botanicznego	stała wystawa książek Nowości; stała wystawa eksponatów ogólnospołecznej edukacji przyrodniczej
Biblioteka Collegium Europaeum Gnesnense	2 stałe wystawy: nowości w zbiorach KE – zmiana co 2-3 tygodnie oraz nowości Wydawnictwa Naukowego UAM – zmiana co kwartał; tematyczne: 23.02.2009-31.03.2009 – Publikacje pracowników Collegium Europaeum Gnesnense UAM; 1-17.04.2009 – Świat cywilizacji – świat kultury; 30.06-30.09.2009 – Czasopisma pedagogiczne w zbiorach biblioteki KE; 1-10.10.2009 – Czcionka artystyczna Wołodymira Lesniaka ukraińskiego grafika; 1.12.2009 – Gniezno i Ziemia Gnieźnieńska w zbiorach Biblioteki KE

IX. Dydaktyka

Pracownicy bibliotek wydziałowych uczestniczą w procesie dydaktycznym przez prowadzenie zajęć w ramach swoich dyscyplin naukowych (Instytut Prahistorii, Obserwatorium Astronomiczne). Pod kierunkiem pracowników bibliotek odbywają się ćwiczenia i praktyki terenowe. Biblioteki wydziałowe i instytutowe organizują zajęcia dla studentów I roku. Ważne jest zapoznanie słuchaczy pierwszych lat studiów z regulaminem udostępniania zbiorów w danej bibliotece, schematem katalogu, jak również z zasadami korzystania z katalogu komputerowego w systemie Horizon oraz wykazem podręczników obowiązujących

w toku studiów. Biblioteki przyjmują stażystów na okres dwóch tygodni lub miesiąca.

Bibliotekarze też biorą udział w pracach naukowo-badawczych poszczególnych wydziałów, instytutów czy zakładów. Do tej grupy należą pracownicy Biblioteki Instytutu Prahistorii, Biblioteki Instytutu Obserwatorium Astronomicznego, Biblioteki Instytutu Historii Sztuki, Biblioteki Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu. Ogółem opublikowano 26 (2008 – 27, 2007– 21) artykułów i notatek.

Należy zaznaczyć, że pracownicy bibliotek systemu biblioteczno-informacyjnego w coraz większym stopniu uczestniczą w opracowywaniu informatorów na rekrutację w danym roku akademickim, jak również w przygotowywaniu wykazów publikacji naukowych instytutów czy wydziałów. Biorą też udział w przeprowadzaniu poszczególnych etapów olimpiad przedmiotowych.

Poza tym duża grupa osób była włączona w organizowanie konferencji naukowych lub osobiście uczestniczyła w nich, wygłaszając referaty. Mgr Hanna Nizińska z Biblioteki Katedry Muzykologii brała udział w XII Konferencji Bibliotekarzy Muzycznych i III Ogólnopolskiej Konferencji Fonotek w Gdańsku (2 referaty). Mgr B. Ciesielska – kierownik Biblioteki Wydziału Prawa i administracji, mgr T. Nowak – kierownik Biblioteki Wydziału Matematyki i Informatyki, mgr B. Szylin – kierownik Biblioteki Instytutu Historii, Biblioteka Filologiczna Novum (2) brały udział w konferencji Stare i Nowe (Łódź, 3-5.06.2009). Dr I. Taborska, mgr M. Marciniak uczestniczyły w II Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej Marketing wewnętrzny i zarządzanie zasobami ludzkimi w bibliotece (Białystok, 24-26.06.2009). Pani I. Taborska uczestniczyła w konferencji Zbiory specjalne i regionalna w polskich bibliotekach naukowych i publicznych (Szczecin, 9-11.09.2009). Mgr B. Ciesielska reprezentowała biblioteki na VII Konferencji Prawniczych Bibliotek Naukowych (Słubice, 25-26.06.2009). Pracownicy Biblioteki Filologicznej Novum uczestniczyli w konferencjach: Bezpieczna innowacja i dostępna informacja (Zakopane, 22-25.09.2009) i Wyzwanie dla bibliotek (Elbląg, wrzesień 2009). Mgr E. Szelejewska wygłosiła referat na XI Konferencji Niepaństwowych Szkół Wyższych Społeczny i pedagogiczny kontekst funkcjonowania bibliotek akademickich (Wrocław, 8-10.06.2009). Mgr M. Solak brała udział w konferencji Instytutu Wschodniego UAM Transformacja polityczna w Uzbekistanie po 1992 r. System autorytarny z elementami demokracji (Poznań, 19.10.2009).

Pracownicy bibliotek systemu uczestniczyli w szkoleniach krajowych i zagranicznych (Biblioteka i Czytelnia Brytyjska – Wielka Brytania).

Ośrodek Kultury Austriackiej prowadził w dalszym ciągu kursy z języka niemieckiego – ma status licencjonowanego centrum egzaminacyjnego, co daje możliwość studentom UAM i innych uczelni uzyskanie dyplomu potwierdzającego znajomość języka niemieckiego. Przeprowadzono dwie sesje egzaminacyjne (luty, czerwiec 2009 roku). W kursach z języka niemieckiego uczestniczyło ogółem 59 osób (2008 – 140, 2007 – 142), przy czym certyfikaty z języka niemieckiego uzyskało 19 osób (2008 – 47, 2007 – 68). Również przez pracowników Ośrodka Kultury Austriackiej były prowadzone prezentacje dla uczniów szkół miasta Poznania i okolic. Zorganizowano cztery spotkania autorskie. Przygotowano Dni Kultury Austriackiej (12.05.-3.06.2009). Ośrodek Alliance Française zorganizował Dni Kultury Francuskiej i Frankofonii w Poznaniu oraz kursy języka francuskiego na różnych poziomach i przeprowadził międzynarodowe egzaminy z języka francuskiego DELF.

Biblioteki wydziałowe przyjmowały pracowników na staże biblioteczne z innych ośrodków naukowych w kraju.

Pracownicy bibliotek wydziałowych uczestniczyli w studyjnym tygodniowym wyjeździe do Bambergu (Niemcy, 16-23.08.2009), zorganizowanym w ramach programu Erasmus (16 osób).

W skali sieci bibliotek wydziałowych 9 osób (2008 – 10, 2007 – 5) zaliczyło miesięczny staż w związku z awansowaniem na stanowisko kustosa i 5 osób staże dwutygodniowe niezbędne do awansu na stanowisko starszego bibliotekarza. W związku z wymaganiami kwalifikacyjnymi pracownicy bibliotek systemu uczęszczali na studia podyplomowe z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej. Ogółem zaliczyło je 19 osób.

Pracownicy bibliotek na bieżąco uczestniczyli w szkoleniach organizowanych przez Bibliotekę Uniwersytecką ze względu na podejmowanie nowych zadań i wdrażanie nowej wersji systemu Horizon 7.3. Dodatkowo pracownicy brali udział w warsztatach szkoleniowych dla liderów, organizowanych zgodnie z przyjętym harmonogramem.

W systematycznie organizowanych szkoleniach dla osób nowo przyjętych brało udział 11 osób. Zgodnie z obowiązującym zarządzeniem zaliczali część teoretyczną w BU i praktyczną w jednostce macierzystej.

X. Remonty i modyfikacje

W analizowanym roku sprawozdawczym prace remontowe były prowadzone w mniejszym zakresie ze względu na brak środków finansowych i dalszy etap tworzenia nowych bibliotek wydziałowych.

W Bibliotece Wydziału Biologii przeprowadzono remont tarasu.

W Bibliotece Wydziału Prawa i Administracji wymieniono wszystkie drzwi w czytelnich oraz wykonano remont podłogi.

W Bibliotece Wydziału Matematyki i Informatyki zmieniono ustawienie księgozbioru czasopism w magazynie zwartym, dostosowując go do liczby wpływów bieżących. Zakończono również prace związane z selekcją księgozbioru informatycznego.

W Bibliotece Wydziału Chemii uszczelniono dach, co miało negatywny wpływ – spowodowało zawilgocenie księgozbioru.

Pod nadzorem Biblioteki Studium Nauczania Języków Obcych uruchomiono Pracownię Komputerową (monitoring w pomieszczeniu Biblioteki).

W Dwuwydziałowej Bibliotece Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych przeprowadzono malowanie czytelnicy.

Biblioteka Filologiczna Novum prowadziła prace związane z usprawnieniem klimatyzacji.

W Bibliotece Wydziału Fizyki wymieniono fotele i krzesła przy stanowiskach pracy.

W Bibliotece Instytutu Historii przeniesiono katalog do czytelnicy.

W Bibliotece Wydziału Teologicznego przygotowano dwa pomieszczenia magazynowe i częściowo je zagospodarowano.

Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych otrzymała dodatkowe pomieszczenie magazynowe.

Należy podkreślić, że kolejne biblioteki oczekują na środki finansowe z przeznaczeniem na prace remontowe (Kolegium Języków Obcych).

XI. Podsumowanie

W roku 2009 został zatwierdzony regulamin Biblioteki Uniwersyteckiej. Zespoły pracowały nad regulaminem systemu biblioteczno-informacyjnego i zasadami udostępniania bibliotek wydziałowych.

Na uwagę zasługuje fakt, że w roku 2009 nie rozwiązano problemu wymiaru urlopu wypoczynkowego pracowników zatrudnionych na stanowiskach starszego bibliotekarza i kustosza, którzy uzyskali prawo do 36 dni. Powołano zespół do wyjaśnienia.

Należy podkreślić, że zespoły pracowały nadal nad zadaniami ujętymi w planie strategicznym uczelni.

Systematycznie były dyskutowane problemy związane z polityką awansowo-płacową.

Podsumowując, problemy w bibliotekach systemu biblioteczno-informacyjnego to:

- wyposażenie w sprzęt komputerowy Biblioteki Kolegium Języków Obcych,
- pozyskanie środków finansowych na kontynuowanie prac związanych z retrokonwersją księgozbiorów,
- wymiana, modernizacja i uzupełnienie sprzętu komputerowego w jednostkach zainteresowanych wdrażaniem nowej wersji systemu Horizon 7.3 (sprzęt na stanie kilkunastu jednostek jest w bardzo złym stanie technicznym),
- kontynuowanie szkoleń uzupełniających w zakresie poszczególnych modułów związanych z wdrażaniem systemu Horizon i warsztatów szkoleniowych,
- dbałość o właściwą politykę gromadzenia przy zachowaniu właściwego poziomu selekcji bieżącej i retrospektywnej,
- zintensyfikowanie prac nad wdrożeniem modułu gromadzenia,
- zorganizowanie większej liczby stanowisk komputerowych dla użytkowników,
- nawiązanie lepszej współpracy między bibliotekami wydziałowymi a Biblioteką Uniwersytecką w zakresie wymiany dubletów i druków zbędnych – propozycja listy elektronicznej,
- opracowanie programu mającego na celu rozwiązanie dotychczasowych problemów dotyczących prenumeraty czasopism polskich i zagranicznych,
- usprawnienie zarządzania serwisem komputerowym w zakresie rozwiązywania problemów natury technicznej w poszczególnych jednostkach,
- dokonanie konwersji zbiorów w programie SOWA w pozostałych jednostkach (Biblioteka Instytutu Historii Sztuki),
- dopracowanie systemu Horizon pod względem zapisu niektórych pism i alfabetów, a przede wszystkim możliwości odczytywania (problem z katalogowaniem książek w języku wietnamskim – nie są odczytywane znaki diakrytyczne),
- utrzymanie obsady etatowej na dotychczasowym poziomie,
- uregulowanie polityki kadrowo-płacowej zgodnie z przyjętymi założeniami z 5 czerwca 2006 roku,
- kontynuowanie szkoleń z zakresu statystyki poszczególnych zadań wykonywanych w bibliotekach systemu biblioteczno-informacyjnego.